

Сільське господарство

Кози мідношії – розмаїття видів спонукає до збереження рідкісних зникаючих порід

Збирання врожаю картоплі

Бджоли та інші комахи через запилення забезпечують значну частину нашого харчування

Гірський криштал та коров'ячий перегній для виготовлення біологічно-динамічних препаратів

Помідори – розмаїття замість монокультури

Пшеничне поле – злакові культури є основою харчування людини

Кури та півень, що гуляють на волі – вони отримують тільки біологічно-динамічний корм

Розвиток на початку 20 сторіччя

Граф Карл Кайзерлінк

Після Першої світової війни в сільському господарстві посилює наступ штучне удобрення. У виробництво вводяться нові більш врожайні сорти рослин, які натомість стають частіше схильні до хвороб. З індустріалізацією виробництва харчових продуктів настає ера монокультури пшениці та цукрового буряка – і проблем, що з цього випливають.

Антропософські фермери та землевласники шукають у Р. Штайнера поради та допомоги, які базувалися б на його духовних дослідженнях. Нарешті в дні П'ятдесятниці 1924 р. було проведено курс у маєтку графа Кайзерлінка в Кобервіці, неподалік від Бреслау (зараз Вроцлав).

Сільське господарство як організм

Як основну ідею Штайнер пропонує те, що сільськогосподарське підприємство має бути замкнутою в собі органічною цілісністю з великим розмаїттям рослин і тварин. Все, що селянському обійсту необхідно для його продукції, по можливості має вироблятися на угіддях самого підприємства. *„І кожне сільське господарство, власне, повинно себе годувати – цілком цього можна й не досягати, але воно повинно йти до цього стану – до замкнутої в собі індивідуальності.“*

Для родючості ґрунтів важливо мати корів. Вони постачають необхідні органічні добрива. А завдяки багатосторонній сівоzmіні вдається протистояти хижацькій експлуатації земель і запобігати захворюванню рослин.

Життя сільського господарства Штайнер розглядає у величому космічному взаємозв'язку. Він указує на те, як через кремій у ґрунті діють сили сонця та віддалених планет і як вони формують якості визрівання. А сили Землі, Місяця та наближених до Землі планет через вапно активують ріст і утворення речовин. Для підтримки дії цих сил Штайнер пропонує спосіб приготування двох препаратів, які доповнюють одне одного, – з коров'ячого гною та із розтертого в порошок гірського кришталю.

Окрім того, він описує приготування шести рослинних препаратів, якими можна обробляти добрива тваринного походження та компост. Завдяки такій обробці мінеральні речовини в ґрунті будуть засвоюватись рослиною належним чином. Ці препарати підвищують стійкість рослин до хвороб і роблять їх більш сприйнятливими до опромінення силами космосу.

Розбиваючи угіддя на ниви, пасовища, ліси й луки та городячи живоплоти, селянин формує образ краю. Водночас він створює життєвий простір для комах, птахів і диких тварин.

„Деметра“, один з найдавніших екологічних напрямків

Біолого-динамічне сільське господарство з часом здобуло активних прихильників у багатьох країнах на всіх континентах. Часто це споживачі, які спільно фінансують певне господарство й тим самим також створюють нову соціальну модель. Власна продукція господарства і збут здебільшого на місці носять захищену продуктовою марку „Деметра“. Це не лише гарантує фермеру додатковий прибуток, а й захищає навколишнє середовище та клімат за рахунок скорочення шляхів до споживача. Сюди ж відносяться і сертифіковані переробні підприємства для харчових продуктів, одягу, косметики та медичних препаратів. До головної спільки „Demeter International“ на сьогодні входять 4 200 виробників із 43 країн.

Дослідження та виведення нових сортів до наших днів

Ще в 1924 році під час курсу в Кобервіці була заснована експериментальна група, котра мала втілювати на практиці поради Р. Штайнера й досліджувати результати. Для **спостережень в області живого** були частково розроблені власні методи дослідження, такі як, наприклад, вивчення якостей у сфері сил, що творять матерію.

Також постійно виносяться до вирішення актуальні проблеми, такі як вплив наявності рiг у корів на якість молока або питання вимирання бджіл в Америці. Тверезий погляд на генні технології набуває особливого значення, перш за все – підняття питання про їх загрозу природі та здоров'ю людини.

Важлива галузь у біолого-динамічній роботі – це виведення нових сортів овочів та зернових, позначених в першу чергу **харчовою якістю**. Здорові сорти, виведені без застосування генної технології особливо придатні для екологічного вирощування, і до того ж постає розумна альтернатива асортименту насінницьких мультикорпорацій. Такі сорти є вагомим вкладом до розширення біологічного розмаїття, якому загрожує винищення.

Петер Апфельштедт, фермер у Ліхтхофі, господарстві Деметра на Боденському озері:
„Коли мій власний досвід перетинається з тим, про що говорив Штайнер, я відкриваю великі взаємозв'язки. Мене це захоплює. Біологічно-динамічне сільське господарство вчить мене розуміти закони живого та направляє мене до соціального.“

У корівнику. Солома корисна для корів та поліпшує перегній

Біологічно-динамічне сільське господарство сертифіковане в ЄС та означає:

- Відмова від генних технологій при вирощуванні та обробці
- Відмова від використання гербіцидів, фунгіцидів, пестицидів
- Відмова від штучних добрив та застосування органічних добрив із власного господарства
 - Використання спеціальних біолого-динамічних препаратів
 - Багаторічна сівоzmіна
 - Біологічний посівний матеріал
 - Дбайлива обробка без отрут

Утримання тварин у властивих для них природних умовах:

- Коровам не видаляють роги
- Регулярний вигін на пасовище
- Курей не утримують в клітках
- Лише біолого-динамічний корм
- Природне розведення бджіл

та багато інших добровільних зобов'язань, які Деметра-господарства беруть на себе

Зображення:
Петер Апфельштедт - www.hermannsberg.de
Комісія ЄС, екологічне сільське господарство - www.ec.europa.eu/agriculture/organic
Pro Specie Rara - www.prospecierara.ch
Освальд Кунстманн - www.fotolia.com
Інститут ім. Кайзерлінка - www.saatgut-forschung.de
А. Кайзерлінк, Кобервіц 1924 р., в-во Hiltswerk Elisabeth, Штутгарт 1974
pegasus425 - www.seventload.de

Автор:
Елізабет Берінгер - www.elisabeth-beringer.de

Переклад у співпраці:
Роберта Калінченко, Черкаси
Наталія Джіова-Хазельштайнер, Дніпропетровськ

Графічне вирішення:
Софія Хайден - www.sophia-heyden.de

Видавць:
Гілка Антропософського Товариства в Німеччині ім. Каспара Хаузера, м. Салем - www.rudolf-steiner-exhibition.org